

MAROSUJVÁR

A marosujvári függetlenségi és 48-as pártkör hivatalos lapja.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr NAGY SAMU.
A lap társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági
részét szerkeszti
BERNHARD ARNOLD.

Szerkesztőség: Király-utca 33. sz.
Kiadóhivatal:
Füssy J. könyvkereskedése.
Marosujváron, 1908. január 14. szám.

A tisztí fizetések felemelése.

— január 16.

Az állami tisztviselők, bírák és tanítók évek óta panaszkodnak. Kevés a fizetésük. Az általános és mindegyre fokozódó drágaság közepette nem képesek megélni, családjukat nem tudják főtartani, gyermeküket nem képesek fölnevelni.

A panasz jogos, de a kis kutya sem törődik vele.

Most a katonatiszt urak is panaszkodtak. A gázsit ők is keveslik. Helyzetük javítását kérik. És ime, amit az állami tisztviselőktől, bírák és tanítóktól állandóan megtagadnak, azt a katonatiszt urak megkapják első szóra. Ha nem is azonnal, de a jövő évben okvetlenül megjavítják fizetésüket.

És miért ne javítanák meg? Hiszen ez a nagylelkűség évenként csak rongyos kilenc millió koronájába kerül az országnak. Ezt elviselhetjük. Hiszen gazdagok vagyunk. Majd fölvet bennünket a pénz, a jó mód. Mit törődünk vele, hogy sok

ezer állami tisztviselő nyomorog, hogy millió számra kóborolnak ellátatlanul vakok, hülyék és elmebetegek. Ki gondol vele, hogy a súlyos terhek miatt kivándorolni kénytelen a szegény nép. Ki törődik vele, hogy a nemzetiségi vidékeken nincsenek állami iskolák?

Mindez mellékes. Fődolog, hogy a tiszt urak helyzetén segítsünk. Mert ezeknek az uraknak sok pénz kell. Ők ugyan nem tartanak fejn családot, nem nevelnek gyermekeket, de a császár kabátját viselik és ez uraskodásra, dorbézolásra kötelezi őket, ami kétségkívül sok pénzbe kerül. Gondoskodni kell tehát helyzetük javításáról. Segíteni kell szegényeknek, még pedig sürgősen. És segítve lesz, mert nem akad magyar ellenzék, mely a folytonos katonai követeléseknek erélyesen utját állná. Az „Én hadseregem“ kérdése olyan nebánsvirág, melyhez illetlen kézzel nyulni nem mer senki. Egy öreg szuverén vesszőparipája ez, melyért mindent feláldoz, mindent követel és

mi mindent megadunk. — Létszám-emelést parancsol? — Meglesz. — Pénz kell ágyukra, hadi hajókra? — Adunk. — Kicsi a tiszték fizetése? — Felemeljük. — Hiszen arra való a eibil, hogy mindenért oda adja, ha a katonai érdek úgy kívánja. „In Militaerangelegenheiten versteph i kán gsapász“ Katonai ügyekben nem ismer tréfát, a nemzet mindent feláldozni kénytelen szeszélyének

Mi a katonatisztekétől a fizetésjavítást nem sajnáljuk, mert elismerjük, hogy a testükön levő cifra uniformis sok nyomoruságot takar. Megköveteljük azonban, hogy az ország pénzéből elsőben is az ország bajai orvosoltassanak. A kormány szállítsa le előbb a szegény nép adóját, hogy megélhessen e földön s ne legyen kénytelen külföldre vándorolni. Állítson minden faluba állami iskolát, terjessze ki az ingyenes oktatást az összes iskolákra. Állítson fel kórházakat, menházakat, részeltesse a szegény népet ingyen orvoslásban, ingyen gyógyszerekben, lassa

TÁRCA.

Blaháné.

A nemzet elnevezte dalos pacsirtájának, „csalogánynak“, élő tündérének. Ráparazolta szeretetének minden lángzó sugarát. Becézte ahol lehetett, ünnepelte, ahol szinpadra tette áldott lábait, még talán akadt olyan rajongója is, ki lépteinek nyomát is csókkal borította. Mindent, mindent ajándékozott hü magyar nemzete e derék, soha el nem évülő érdemeket szerzett isteni tehetséggel megáldott, örökifju művésznőnek, csak egyről felejtkezett meg, egyetlen egyről hü magyar nemzetünk, ami minden egyes ily kaliberü, ha ugyan találkozik, külföldi művésznőnek osztályrészül jutott, elfelejtette, hogy hiszen ha tündér is, ha csalogány is, azért ember is, s ha még olyan örök ifju is valaki, mint amilyen ami dédelgetett Blaha Lujzánk, akkor is szüksége van pihenőre, szüksége van arra, hogy a jó Isten által

adományozandó hosszú éveken keresztül, gondtalanul élhessen s legalább olyan kényelemben, mint aminőben eddig része volt.

De Blaha Lujzánkat örökifjúvá varázsolják a kényszerítő körülmények, mert ő magyarnak született. Ha véletlenül bécsi színésznőnek teremtette volna az Uristen, akkor ő ma már saját palotájába lakhatna, valahol a Grabenen, Bécs legelőkelőbb utcájában, saját fogatán hajtatna ki s örömmel viszozná a szives üdvözlöket, melyeket az emberek ezrei felé küldenének.

De hát őt végzete magyarnak teremté s így kénytelen a főváros egyik bérkaszárnyájának szerény lakásában élni, hivatásának s eszébe sem juthat megvalósítani azt a valóban szerény igényü ábrándját, hogy biztos kényelemben, valahol a Balaton mellett kicsinyke nyaralójában élhessen emlékeinek, melyeknél gyönyörűbbek, ragyogóbbak egy földi halandónak sem adattak.

Mindezek azért jutnak ma eszünkbe, mert a mult heti művészeti eseményekből, két kiváló momentum kellett, hogy minden egyes gondolkodó fejet megragadjon.

Az első rövidke hír azt ujságolta, hogy Schratt Katalin bécsi színésznő megvette báró Königwarter bécsi palotáját, a Grabenen csekély 720,000 koronáért s azt saját céljaira alakíttatja át. A másik hír, mely már nem olyan rövidke s jelentőségében, reánk magyarokra nézve sokkal fontosabb, a mi édes szavu, dalos pacsirtánknak Blaha Lujzának ötven esztendő s színészi lubileuma,

Vajjon akadt-e ezen a világon művésznő, avagy művész, aki működésével, istentől adományozott tehetségével oly sok hasznára lett volna nemzetének, mint a minő hasznát a magyar kultúra, a magyar művelődés, de főleg a magyar nyelv térhódítása Blaha Lujzának köszönhet? Mert ki ne emlékeznék a hetvenes évek Budapestjének magyar nyelvére? Ki nem

Minden hölgynek,

ki rövid idő alatt szép akar lenni, ajánljuk a páratlan és csodás hatású

VICTORIACRÉMET.

Pár nap alatt eltünttet szeplőt, májfoltot, mitessert, ráncokat, vimmerliket; az arcnak fiataloságot és üdöséget kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. 39 1-52

Ára 1 kor., hozzávaló szappan 70 fill. — Kapható: **NESZTOR VIKTOR** gyógyszerárában Marosujvár

el saját tisztviselőit kellő fizetéssel és ha mindezek után még marad pénz, akkor aztán Isten neki, tápláljunk ellenségeinket is: emeljük fel a katonatisztek fizetését.

Az uszora alkonya.

A közismert és titkos uszorások, nemkülönben a koronás szövetkezetek és egyes takarékpénztárak ijedten bujtak össze azon a napon, amikor is napvilágot látott az uszoratörvény javaslata. Mert ez a törvény szárnyát szegi a héjjáknak s kitöri a hiénák fogait.

Becsületes realizmusban fogant az a javaslat, melyet osztatlan tetszéssel fogad az egész törvényhozás s az uszorásokon és a zügpenzintézeteken kívül az egész magyar közvélemény. Mert ha törvénynyé válik ez a javaslat — amihez kétség nem fér —, a hitel- és áru-uszora olyannyira meg lesz nehezítve, hogy csak ritkán fizetődik ki az ilyen veszedelmes üzlet, melyet minden formájában, minden nyilvánulásában sújt a szigorú törvény.

Esztendőök sora óta sürgeti az ország közvéleménye az uszoratörvényt és joggal. Mert a hiteluszora a városokban, az áru-uszora a falvakban pusztított féktelenül és évente ezer és száz egzisztenciát tett tönkre. Egyes vidékeken az uszora leghathatósabb előmozdítója volt a kivándorlásnak s a népnyomornak.

A szabadelvű kormányok folyton ígérték az uszoratörvény megalkotását — de húzódoztak tőle. Ezeknek a kormányoknak érdekében állott, hogy ne bősítsék maguk ellen azokat az elemeket, melyek a nyolc százalékos kamatokat perhorreszkálták és husz, ötven, száz, vagy éppen kétszáz per-centre dolgoztak. Hanem ennek a kormány-

tudja azt, ha csak erőszakkal el nem felejtette, hogy Blaha Lujzának a Népszínház szinpadán történt fellépésével egyidejűleg indult meg a főváros magyarosodása. S a két esemény szoros összefüggésben áll egymással. Mert Blaha Lujza tette kedvelté, az ő örök becsu művészetével, az ő behizelgő nótázásával a magyar nyelvet azok előtt, kik magyar kenyéren magyar keresménnyel idegen nyelven nevelkedtek országunkban. A magyar kultúrának egyetlen oly önzetlen apostolatát sem ösmerjük, mint aminő a mi csalogányunk. Ha jótékony cél, ha kulturális misszió kívánta Blaha Lujza mindenkor készen állott, hogy hihetetlen művészetével áldozzon e nemes oltárokon. S már annyira ösmerték eme nemes áldozatkészségét, hogy szinte nem is akadt jótékony hangverseny avagy multság, amely az ő ingyen művészetével ne parádézott volna.

S ime az eredmény. Egyidőben szó volt, valamelyes jubileuma alkalmából, hogy életrajza s legjobb szerepeinek képes kiadásu méltatása egy gyönyörű almanach keretében megjelenjen. Aláírási ivatek köröztek, hogy ily módon összehozzák azt a százezer forintot, melylyel nemzete há-

nak van bátorsága ilyen törvényt hozni. nem fél a magas kamat hiveinek haragjától, nem is kell félnie, mert egységesen áll mögötte a nemzet.

A javaslat főintézkedése az, hogy az uszorat hatóságilag üldözendő vétségnek, sőt súlyosabb eseteit büntetnek minősíti.

Eddig csak azt az uszorást ítélték el, akit följelentettek, aki ellen nem vonták vissza a panaszt. Ez az oka annak, hogy, a Berele Hay-ok ugynevezett „becsület“-ben öszülhettek meg s ha meg is gyült a bajuk a büntető-bírószággal, sőt ha el is ítélték őket, — nagyon olcsószerrel megmenekülhettek. A hat hónapi börtönbüntetés a ritkább szigorú ítéletek közé tartozott. Másként lesz ez ezután s a hat hónap az enyhe uszorásbüntetések közé lesz sorozható.

Ez a javaslat a pénzváltásnál sokkal súlyosabban érinti a szipolyozó szövetkezeteket és zügbankokat, amelyek alól alaposan kihuzza a gyékényt. A javaslat ugyanis azt mondja, hogy az uszora fogalma alá tartoznak a jutalék, illeték, irodai díj, költség és minden olyan fizetség, mely a nyolc százalékos kamato feltűnően felülmulja. Azt mindenki tudja, hogy a zügpenzintézetek hivatalosan csak nyolc százalékos kamatot fizetnek maguknak, de egyéb címeken annyit számítanak fel adósaiknak, hogy a kölcsönök után legalább husz, de gyakrabban harminc százalékos hasznuk van. Ennek a galád manipulációnak vége s azt hisszük, ezzel vége lesz a zügpenzintézeteknek is.

Az új törvény csak a tisztességes hitelnyújtást engedi meg s tisztességesen sem a zügpenzintézetek, sem az uszorások nem tudnak megélni. Különösen nem a mai pénzdrágaság mellett, mikor a nagy bankok is hat, sőt he edfél százalékos vesznek — s a szövetkezetek tudvalévóleg a bankok pénzével dolgoznak.

láját örökéletű muzsájának csak csekély mértékben is leróhatta volna. De még ez a szerény terv is a közönség részvétlensége következtében dugába dőlt. S Blaha Lujzának szüksége volt, igenis hangsúlyozzuk szüksége volt arra a szerződésre, melyet az akkori kormány a sajtó szorítására, nagy kegyesen, mint a Nemzeti Színház örökös tagjának felkinált.

Most ünnepli a mi dédelgetett, de de anyagilag nem méltányolt aranyos kedvezünk ötven esztendősi színészi jubileumát. Vajjon nem lehetne azt a szerény ideát, melyet ezelőtt évekket megpenditettek de a mely nem sikerült, most nyélbe ütni? Vajjon nem akadna tizezer olyan jó magyar, ki számtalanszor gyönyörködött nagy művészetében, kinek s ha el nem muló gyönyörűséget szerzett a nemzet csalogánya, mondom nem akadna tizezer olyan jó magyar, ki egy hasonló műre, már csak közérdekénél fogva is husz koronát áldozna? Nem hisszük, hogy ne akadna. S így meglehetne szerezni a mi második Istentől adott patronánknak azt a rég óhajtott ábrándképet, hogy azt a remélhetőleg a gondviseléstől még hosszú évekre nyuló időt, mely még számára

Uzszorások, pénzágenssek és könnyelmű adósságcsinálók alkonyát jelenti a most benyújtott törvényjavaslat.

A városi uszorások jelentékeny hányada ma abból él, hogy könnyüvéru fiatalokat, akikre esetleg örökség vár s hozzájuk fordulnak, a leglelketlenebbül kiszsarolnak. Ha pénzt adnak, horribilis kamatokat szednek, de sok esetben nem is adnak pénzt, hanem portékát: butort, fehérneműt, aratógépet, esetleg (mint már megtörtént) egy-két waggon koporsót. Ezeknek az üzleteknek minden nemét és formáját szigorúan üldözi a törvény.

Faluhelyen a korcsmáros és grájzler uszorások garázdálkodnak, akik a kölcsönbe adott kis pénz dupláját, háromszorosát kapják meg termény-értékben. Ezeknek is befellegzett, mihelyt az új törvény életbe lép.

Hadd jöjjön hát mielőbb e panacea!

Gyermekvédelem.

Még ma is divatos szálló ige, hogy a magyarnak akkor is meg kellene kegyelmezni, ha apagyilkos lenne is, olyan kevesen vagyunk, magyarok.

Ez az ige a köz tudatába ment át és ez az oka annak, hogy harsány éljenriadallal fogadjuk azt a néhány száz hazavándorlót, noha lelkesedésünknek semmi jogos alapja nincsen, mert nemzetünk mivel sem gyarapszik, ha akár öt annyi Jenki-magyar látogat is haza, lévén ez a visszavándorlás semmi egyéb rövid vizitnél, kis pihenő időnél.

De még ha állandó visszatelepedésről is lenne szó, még akkor is indokolatlan nagy lelkesedésünk, — hiszen csak piai töredéke ez veszendőbe ment magyar véreinknek.

Ne ankettezünk tehát sokat, ne költünk sokat hiábavaló és meddő kísérle-

hátra van, gondatlan jómódban, emlékeink élve tölthesse el.

Ha már mi nem ajándékozhatunk palótát a Kossuth Lajos utcában, ha nem tudunk fogatot tartani, annak, kit mindenkor ölünkben kellene vinnünk, legalább azt kínáljuk fel szeretettel, amit anyagi körülményeink, viszonyaink megengednek.

Nem akarunk javaslatokkal előállani, mert ahhoz mi, kik talán érzőbb szívvvel vagyunk megáldva, avagy megverve, sokkal kisebbek vagyunk. De ott a fővárosban az ország szívében ne jutna senkinek se eszébe, a nagyfejűek, a mindentudók között, hogy nem elegendő a viágból vetett ágy, mert a hidegtől az elfonnyad s nem elegendő a tömjénezés, mert az csak istenek részére szánt eledel.

Még nincs késő! Ha akarunk tenni valamit, még mindig módjukban áll. Mi a szerény, a naiv vidék nem fogunk elzárkozni attól, hogy lerójuk ha csak némiképp is azt, a mivel Blaha Lujza örök művészetének tartozunk.

„Le Delice“ a legjobb szivarka-hüvely.
Kapható FÜSSY J. könyvkereskedésében

De a fölnttek is aggodalommal járnak az utcán, hiszen nem lehet tudni melyik pillanatban éri a veszedelem. Az utcán különben most kevés kutyát lehet látni. A hatóság 40 napi ebzárlatot rendelt el és a legtöbb tulajdonos lelkiismeretesen elzárva tartja kutyáját. A kóborló kutyákat pedig irgalmatlanul összefogdossák. Ehhez egyébként állatvédelmi szempontból van egy smavunk. A pecérek felháborító kegyetlenséggel bánnak az elfogott kutyákkal. Néha 300 lépésnyire is viszik a levegőben tartva a hurkon vergődő kutyát. Mire való így kínálni az állatot? Minden jó érzésű ember felháborodik a pecérek ezen kegyetlenségén. Elvárjuk a rendőrségtől, hogy ennek a brutálitásnak véget vessen.

— **Személyi hír.** Horváth Mihály m. kir. kezelőtiszt néhány napra családi ügyekben Nagybanára utazott.

— **Halálozás.** Özv. Zeykfalvi Zeyk Ferenczné szül. Lorsádi Zudor Petronela nyug. honvéd őrnagyné, Maroszetbenedeken f. hó 7-én d. u. 6 órakor 86 éves korában elhalt. Temetése e hó 9-én d. u. 2 órakor tartatott meg az ev. ref. egyház szertartása szerint M.-Szt.-Benedeken. Gyermekai, köztük Zeyk Endre és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Id. Winkler János meghalt.** Nagyenyeden a Winkler-családot nagy csapás érte. A kiterjedt nagy család Nesztora, Id. Winkler János kereskedő, megyei törvényhatósági bizottsági és városi képviselő testületi tag, a kereskedő társulat örökös elnöke 87 éves korában f. hó 10-én befejezte földi munkás életét. Hosszu életében munkáság, szorgalom, érzék a humánus cselekedetek iránt, családjában s a megalapított társulatban a vezető öntudatos irányítás jellemezték az elhunyt agg kereskedőt. Az elhunytban Bőjthe Kálmánné urasszony az édesatyját gyászolja.

— **Gyászhir.** Lapunk múlt számában már megemlékeztünk Benedek Farkas marosujvári földbirtokos gyászáról. Édes atyja, Benedek Simon nagyenyedi tekintélyes földkirtokos hunyt el. Most a család gyászjelentését közöljük: Özv. Benedek Simonné szül. Silberstein Cili a maga, valamint gyermekei, közeli és távoli rokonai nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a hű férj, gondos apa, testvér és rokon Benedek Simon földbirtokos munkás életének 75-ik, boldog házasságának 11-ik évében tolyó január hó 6-án d. u. 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Boldogult halottunk földi porrézeit folyó hó 8-án d. u. 3 órakor fogjuk a Rakóczi-utcai saját házából az izraelita szertartás szerint örök nyugalomra helyezni. Béke poraira! Nagyenyed, 1908. január hó 6. Benedek József, Benedek Farkas, Benedek Eszti, Benedek Lajos mint gyermekei. Benedek Józsefné szül. König Berta, Benedek Farkasné sz. Rosenberger Janka, Benedek Lajosné sz. Nuszbaum Etel mint menyei, Benedek Henrich, Benedek Zseni férj, Fleissig Hermánné, Benedek Gyula és Zelma, Benedek Erzsi, Annus és Gyurka, Benedek Irma, Ilona, Pista és

Miklós, Gottlieb Ernő. Ártur, Sárka, Dezső és Cilike, Fleissig Herman mint unokái. Fleissig Zoltán mint ddéunoka

— **A nagyenyedi függetlenségi párt közgyűlése.** A „Nagyenyedi függetlenségi és 48-as pártkör“ folyó hó 19-én (vasárnap) délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését a városház tanácstermében, Tudomásunk szerint a közgyűlésen Marosujvárról is többen részt vesznek, s óhajtott volna is, hogy azon a mi pártkörünk minél többek által képviselve legyen.

— **Farsang.** Karnevál herceg megtartotta ünnepélyes bevonulását. De mintha biccegve közeledett volna, mintha valamivel szegényesebb, kopottabb, lezültebb lett volna az idén Őfelsége és udvara. Mintha kevesebb örömmel, kisebb vigassággal fogadtuk volna Ő fenségét.

Talán kihalt az emberekből a mulatni vagyás ingere, nem vonza már Terpsichore táncos muzsája az ifjúságot? Lehet ez is, de azt hisszük, hogy Karnevál kopottságát inkább az általános gazdasági pangásnak kell tulajdonítsuk. Ugyan kinek tellenek kedve a rettenetes drágaság közepette, olyan kiadásokba keveredni, amelyek nem okvetlenül szükségesek s ki fogja amúgy is tulterhelt háztartási költségvetését még egy mulatság, — nem is esekély költség többletével tulterhelni? — De más oldaláról, ki fog a biztos deficit kiáltásával mulatságot rendezni? Ne is rendezzenek Borítsunk ez évben Terpsichore arany színű fürteire gyászfátyolt.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Marosujvár állomáson a kirakott áruknak a pályaudvarokról való elfuvarozása, illetve az elfuvarozással járó munkálatok, további intézkedésig vasárnapokon is az egész napon át, minden korlátozás nélkül végezhetők legyenek.

— **Szülői értekezlet.** Röviddel előbb megírtuk, hogy Jovian Antal isk. igazgató szülői értekezletet kíván összehívni. A most vett meghívó szerint az értekezlet vasárnap, e hó 19-én délután 3 órakor az általi iskola tantermében lesz megtartva.

— **Olcsó doktori diploma.** Az európai egyetemeken rendszerint csak sok évi fáradságos tanulás után szereshető meg a doktori diploma. Nem úgy az amerikai egyetemeken. Ott bárki megszerezheti a pergamentre nyomtatott, ékes latin nyelven az illető nevére kiállított doktori diplomát 600 koronaért még akkor is, ha soha sem látta Amerikát és az irás, olvasás mesterségével is hadilábon áll. A filadelfiai egyetem a doktori diploma o-zást üzletszerűen gyakorolja, ügynököket tart, kik elárasztják ajánlataikkal Európát. László József helybeli gyógyszerész mutatott szerkesztőségünkben ilyen ajánlólevelet. A levél Angolországból kelt és abban egy P. F. A. van der Vyver nevű ur felajánlja szolgálatait. 300 frtért hajlandó címzettnek doktori diplomát szerezni, jól megjegyezven, hogy ebben az összegben minden költség, tehát még a diploma portója is bennfoglalatik. Akik tehát nevük elé a sokat je-

lentő és hangzatos „dr“ jelzőt akarják bigyesztetni, ezt a hiúságot könnyen eléghetik ki. Nem is kell érte Amerikába fáradni; megszerzi azt: P. F. A. van der Vyver, Jersey, England, a filadelfiai híres egyetem vigéce. Tessék hozzá fordulni.

— **Uj vonat Kolozsvár és Székelykocsárd között.** Itt sokan nem tudják, hogy mult évi október hó 1-től Kolozsvár és Székelykocsárd között uj vonatcsatlakoztatott be, melyhez Marosujvárnak is közvetlen csatlakozása van. A vonat déli 12:24 órakor indul Kolozsvárról és délután 3:06 órakor érkezik Székelykocsárdra, illetve 3:36 órakor Marosujvárra. Ez a vonat igen kényelmes azoknak, kiknek Marosujvárról Kolozsváron délelőtt valami dolguk van. Marosveresmart állomásról reggel 4:27 órakor elindulva, Kolozsváron elvégezhetik dolgukat és a délutáni órákban ismét itthon lehetnek. De nyáron a fürdőidény alatt a kolozsváriak is nagy hasznát vehetik ennek a vonatnak. Megebédelve lejöhetnek és még este vissza utazhatnak. Szükséges lenne azonban, hogy innen az esti gyorsvonathoz csatlakozó vonat indítassék. Hiszen az neveltséges állapot, hogy az esti 9 órakor Székelykocsárdról induló gyors vonatokhoz Marosujvárról már 7 óra előtt kell induljunk csak azért, hogy egy 12 perces menet után Székelykocsárdon két óra hosszat varakozzunk. Legalább a nyári hónapokra az esti gyorsvonathoz közvetlen csatlakozást kell létesíteni. E nélkül ez a mi s arnyvonalunk egy fabatkát sem ér.

— **Érzékeny gazdasszony.** Az itteni csendőrs Dankó Györgyné nevű gazdasszonya ugyancsak rászolgált, hogy az őrmester alaposan megdorgálja. Ebben nem is volt hiány, ezt azonban az érzékeny gazdasszony annyira szívére vette, hogy életétől is megakart válni. Ecetsavat ivott, mely gyomrát alaposan megrontotta. Ellenszert adtak be neki és ez életben tartotta a tulérzékeny hölgyet.

— **Hadkötelesek sorszámhuzása.** A hadkötelesek sorszámhuzása szombaton, e hó 18-án délelőtt a főszolgabírói hivatalban tartatik meg.

— **Merénylet a zalatnai vasut ellen.** Az „Alsófehér“ írja: Gyulafehérvárról Zalánára s vissza közlekedő keskeny vágányu vasuti vonalon az utasok tegnap a hajnali vonaton nagy veszedelemben forogtak. Metesd és Pojana közt az egyik vasuti hidat ismeretlen tettesek megrongáltak, a sinek csavarjait a hidon kiszédték s a vonat, szerencséjére rendes menetgyorsaságnál jobban robogván, átsiklott a veszélyes hidon, ingadozva a hid recsegése közben. Nevezett lap híradása szerint az oláh hidőrt a vonat érkezése előtt figyelmeztette egy másik oláh a bajra, de az szidalmakkal kergette el figyelmes atyafiát. A csendőrség nyomoz.

— **Marosujvár gyomra.** A marosujvári közvágóhídon közfogyasztásra levágott 1907. évben: ökör 61 drb, tehén 199 drb, növénydékmarha 251 drb, kisborju 41 drb, bivaly 3 drb, juh 438 drb, bárány 634 drb, kecske 20 drb, sertés 589 drb. Ha ehhez hozzá-

Nyomtatványok.

Mindennemű iskolai-, ügyvédi-, jegyzői nyomtatványok jutányos árban kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében

Esküvői-kártyák, bái- és menyegzői meghívók jutányos árban és gyorsan készíttetnek.

tékre. Más az útja annak, ha komolyan megíteni akarunk a magyarságon.

A gyermekeknél kell kezdenünk a kérdés megoldását, a gyermekeken, akik vannak és azokon, akik nincsenek, de lehetnének.

Nem akarom komoly statisztikai adatokkal untatni az olvasót. Csak annyit említsek fel, hogy gyermekhalandóság szempontjából véve, hazánk majdnem utolsó a kulturállamok sorában, csak Oroszország és a Balkán jönnek még utána. A születések száma pedig szinte ijesztő mértékben stagnál sőt egyre több azon megyék száma, hol a halálozás és a kivándorlás jóval nagyobb számot tüntet fel a születésekénél.

Egyes nemzetgazdászok szerint ez a társadalmi életnek csak előnyére válik. Malthus teóriája szerint a lakosság számának csökkenése a köz üdvére válik. Csakhogy Malthus tana csak szociális alapon nyugvó államszervezetben állhat helyt. Ha majd ledőlnek az egyes népek és nemzetiségek között főnálló korlátok, ha a térképen politikai beosztást többé nem látunk, akkor igenis, annál jobb dolga lesz az egyednek, mennél kevesebben osztzkodnak a köz kincsein.

Csakhogy ettől ma messzebb állunk, mint valaha. A nemzeti érzés, az ellentétes fajok torzalkodása ma ismét maga lángokat vet, és minden állam azon van, hogy mennél vértettebben fogadhassa ellenségei támadását.

E fegyverkezésnek legelső feltétele, hogy legyen, aki e fegyvereket magára is öltse, aki sorompóba álljon nemzete szabadságáért. Mennél több lakója van valamely országnak, ez annál hatalmasabb, annál nagyobb sikert remélhet.

Igen helytelen gondolkodás tehát az, amelyik a nemzet vagyonosodását akarja előmozdítani, a lakosság számának fogyasztásával.

Nézzük már most, mi az oka annak, hogy a gyermekhalandóság mégis olyan nagy a mi hazánkban. Rövid a válasz: az általános szegényedésben leljük meg az okot.

Közegészségi viszonyaink lehetőleg javulófélben vannak. Nem is természetes halál apasztja e csecsemők számát, hanem nemtörődömség, hozzá nem értés, gyakran egy kis szándékosság, amennyiben az nem ütközik a büntető törvény szakaszaiba.

Egy anya sem bánik örömeit rosszul gyermekével. Ha mégis ilyen esettel állunk szemben, úgy az anyát viszonyai kényszerítik erre a rettenetes lépésre. Először tehát az anyaság védelmére kell gondolnunk, a gyermeké már magától következik.

Ami mostani szomorú viszonyaink között azonban nem remélhetjük azt, hogy az állam kezébe vehetné a kezdeményezést. A társadalomnak kell összefogni, hogy a maga erejéből teremtesse meg azt, amitől azután az állam sem fogja megvonni határozott támogatását.

Előttem fekszik egy alakulófélben levő új egyesület, a „Csecsemővédő egye-

sület” tervezete. A társadalom nemesen gondolkodó tagjai akarják megteremteni ezt a humánus egyesületet, melynek rendeltetése lesz legelső sorban is a csecsemők és az anyák védelme. Lebetegedő nőknek menhelyet akar teremteni, ahol nem kell keserves munkában fáradnia lebetegedése percéig, amivel már az anyaméhben rejlő magzatot is elesigázza, nyomorékká teszi. De még a gyermekágy után is védelemben akarja részesíteni úgy az anyát, mint a csecsemőt.

Gyönyörű, humánus feladat ez, csak az a bökkenő, hogy megvalósításához igen sok pénz kell. De egyesülésben rejlik az erő, és az a reményünk, hogy a magyar társadalom egyesült erővel fogja felkarolni a nemes eszmét. Az egyesület székhelye Budapesten, a Bálvány-utcában van. De az ügy országos, és országos érdek, hogy minden városban alakuljon fiókjá. Meggyőződésünk, hogy Marosujvár közönsége is megteszi a magáét és hogy rövid időn belül minálunk is megalakul a csecsemővédő egyesület. Isten áldása lesz mindenkin, aki a gyermekek megmentéséhez hozzájárul.

A kutyák veszétsége.

— Kőrisme. —

Miután a kérdés szomorúan aktuálissá lett, szükségesnek tartjuk olvasóinkkal a kutyák veszétségének körtüneteit megismertetni.

Előre bocsátjuk, hogy az itt leírandó körtünetek nem általánosak, s sok esetben a kutyán a veszétség első jeleit még a leggyakorlottabb szakértő sem tudja felismerni.

Legtöbb esetben azonban a gondos figyelő a veszétség első stádiumában is a kutyán bizonyos változást vehet észre. A kutya még gazdájával szemben is barátságos. Kerüli a világosságot, a szobában asztal alá vagy valami szögletbe buvik. Helyét sokszor változtatja, nyugtalan, az udvaron körül fut, hirtelen megáll, okozat nélkül fel-fel ugat, a levegőbe harap. Ha ember közeledik feléje — neki kap, ingerlékeny, még a legkisebb zaj is bántja. Ugyanakkor észrevehető, hogy a kutya nem eszi kedvenc ételét. A szájába vett falat szájából kiesik. Kedvenc étele helyett szokatlan más tárgyakat fal fel.

A kór eme stádiumában már a nyelés is észrevehetőleg nehezebbre esik; nyeléskor a nyakát erősen kinyújtja. Ezen jelenséget követő 1—2 nap alatt fejlődik ki a valóságos veszétség teljes erejével. A kutya kerüli a rendes helyét, futni igyekszik, mindenbe beleharap, mindent lenyelni igyekszik, nyála bőven csorog. Ekkor már a hű házőrző eb a háznál nem találja helyét. Otthonról elfut és nem tér többé vissza. Ha elzárjuk, a falat rágja, harapja, hogy néha foga is beletörik. Bármit tegyünk eléje, még a tüzes vasba is beleharap.

A kór utolsó stádiumában a kutyán tompultság vesz erőt. Rekedten ugat, nye-

lése nehéz. A nyálfolyás fokozódik, hátsó lábával alig tud járni, a farkát a combok közé húzza, végre görcsök között elhull, ami néha 3—4 nap alatt következik be.

A betegséget fertőzés útján az ember is megkapja. Sajnos Magyarországon még ez időszert is évente 50—60 ember esik ezen rettenetes betegség áldozatául. A már kiütött betegség gyógyíthatatlan, a veszett állat harapása után azonban legyőzhető a baj védőoltás által. Minél hamarabb történik a beoltás, annál biztosabb a siker. A védőoltás nem fájdalmas, hiszen még 3—4 éves gyermekek is játszva türik. Az oltásnak akkor sincs káros hatása, ha a harapás nem veszett állattól származott. Az oltás Budapesten történik, hová a szegénysorsúak a főszolgabírói hivatal útján ingyen utazhatnak és ott teljesen ingyenes ellátásban részesíttetnek.

Bányász Izidor.

HIREK.

Megmárt emberek.

Egy fiun kitört a veszétség.

Tizennégyen a Pasteur-intézetben.

Lapunk múlt számában hirt adtunk azon szomorú eseményről, hogy egy kis veszett kutya hat kis gyermeket megmárt. Ezzel a megmárt szerencsétlen emberek száma még nincs kimerítve. Naponkint jelentkeznek újabb áldozatok, kiket Szilágyi Pál kutyája megharapott. Ezeket is a Pasteur-intézetbe küldték. Eddig következők jelentkeztek és szállítottak Budapestre: Szilágyi Pál 6 éves, Szilágyi Aranka 9 éves, Szilágyi Ida 4 éves, Nagy Elek 8 éves, Kmen Lajos 4 éves, Onicza Dénes 26 éves, Henrich Mór 15 éves, Aranyosi László 11 éves, Hamberger Piroska 11 éves, Gönczy Margit 8 éves, Borbély Margit 12 éves, Moldován Gergely 20 éves, Murza Áron 23 éves. Egy kutya megharapta dr. Ambrus Pál járásorvost is, ki ennek következtében szintén felutazott Budapestre.

A felszállítottak közül Henrich Mór 15 éves fiun utközben a vasuti kupéban kitört a veszétség. A szerencsétlen fiut ajkán harapta meg a kutya és csaknem kitepte egész alsó ajkát. Az utazás alatt és Budapestre érve iszonyu kínokat szenvedett a szerencsétlen gyermek. De elképzelhető azon megmárt egyének lelkiállapota is, kik vele együtt szállítottak Budapestre. A fiu csak másnap este halt meg és így csaknem 24 órán át szenvedte a szenvedések legborzasztóbbját. Most az elhalt gyermek édes atyja is ezer félelem között van. Ugyanis a fiut elvitele előtt ajkon csókolta. Csak azután vette észre, hogy az ő ajka is fel van cserepesedve, s így nem lehetetlen, hogy ő is megfertőztetett. Most őt is felszállították a Pasteur-intézetbe.

Marosujváron ezen esetek érthető izgalmat keltettek. A gyermekek rettegve, ezer félelem között mennek az iskolába.

Nagy választékban

tartok raktáron **finom illatszereket, eredeti angol és francia parfümököt, finom illatos szappanokat, legjobb minőségű fogkeféket, valódi amerikai porcellán-poudert** minden színben. Különböző toilett-dolgokat drogeriai árban adok, tessék megpróbálni! 33 1—52

NESZTOR VIKTOR gyógyszer-tárában **MAROSUJVÁRT**

számítjuk, hogy itt a legszegényebb család is házfogyasztásra legalább egy disznót vág le, továbbá számba véve a nem közfogyasztásra vágott temérdek sok bányát, csirkét, pulykát, rucát, libát, kappant, malacot stb., elmondhatjuk: szegények vagyunk, de jól élünk! Itt feljegyezzük még, hogy a mézárásoktól 1907. év folyamán hatóságilag elkoboztatott: 1 drb szarvasmarha és 1 drb sertés egészben továbbá 165 kg. romlott hus.

— **Mikor az állomásfőnök ur is utazik.**
Utazás: (a kupéban) Ejha! Hiszen itt ma pompás meleg van?

— **Kalauz:** Igen, mert ma az állomásfőnök ur is velünk utazik!

— **Manolescu.** Kényelmes, jóléttel kibélelt nyugalomból a sir örök nyugalomába dönt Manolescu az ördögös tolvajkirály. Aki ime kalandjaival, regényes pályájával, sikereivel és — majdnem azt lehet mondani — az iránta megnyilvánult közöndőlattal és elismeréssel bebizonyította, hogy a zsvány pálya sem megvetendő mesterség. Ez a Manolescu, másként Lahovary herceg egyenesen megnemesítette a gonosztevőséget, készült rá, a legelegánsabb európai nyelvekben, az előkelő divat alkalmazásában tökéletesítette magát, s a finom szalonok, exkluzív klubok, s a legelőkelőbb hotelek gyöngye lett. Ilyenformán aztán nem csoda, ha betörései, zsebmetszései, hamis kártyázásai, a legtrikább esetben és csak rövid időre hozták meg neki a magánzárka esődjét. Az igazságszolgáltatás karmai közül legtöbbször kigyószertű ügyességgel kisiklott. Egy néhányszor azonban mégis leleplezték, s így nem tarthatta titokban mesterségét. De végül, hogy kitűnő élete pályájának megadja a koronát gazdagon visszavonult szép olaszthonba, s kiadta termékeny fántáziával a memoárjait, mint a hogy nagyeemberekhez illik. Milánóban hunyta le szemét, s különben Románia gyermeke volt.

— **Oda — vissza!** Minap Fiuméből egy nagy hajó, amely éveken át száz, sőt ezerszámra vitte minden egyes fordulón kifelé Amerikába a kivándorlókat, egyetlen kivándorló nélkül indult utnak. Egy másik fiumei távirat szerint tegnap Newyorkból a „Caronia”, amely éveken át alig hozott vissza valakit a sok ezer kivándorló közül Newyorkból 1420 magyar visszavándorlóval indult el Fiuméba. Egyszerűen megfordult a helyzet. Magyar véreink ezrével térnek vissza az elhagyott édesanya földre s most az ország vezető férfainak a kötelessége gondoskodni arról, hogy a visszavándorlók itthoni megélhetésüknek biztosítására munkát kapjanak.

— **Lelketlen anya.** Torockorói jelenté tudósítónk, hogy K. A. 18 éves hajadon 1906 december hó 5-én egy gyermeket szült, állítása szerint halva, a kit minden bejelentés nélkül anyja segítségével saját kertjükben elásott. A szomszédok beje-

lentésére az ügy nyilvánosságra került s Zsigmond Zsigmond járási esendörörmester megindította a vizsgálatot. A vizsgálat eredményét egyelőre titokban tartják.

— **Gyilkosság.** Bumb Juon albáki lakost ismeretlen tettesek fejszével agyonverték. A csendőrség a tetteseket nyomozza.

— **Gyermek elhelyezés.** A kolozsvári gyermekmenhelyen 8 elhagyatott gyerek vár a családi elhelyezésre 2¹/₂-6¹/₂ évesig. Felhívjuk a közönséget, hogy aki a mérsékelt állami díjazásért ily gyermeket gondozásba venni óhajt jelentkezék pár nap alatt a tordai rendőrkapitányságnál. A gondozási feltételeket a rendőrkapitányság fogja közölni. Jó szívé asszonyok és családapák, kik gyermektelenek és szeretik a gyermeket, nemesen cselekednek, ha ily elhagyatottakat gondozásukba vesznek.

— **Köhögés nem betegség.** Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát sohasem hanyagolható el, hanem vegyünk azonnal az ismert „Sirolin-Roche” hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti de az étvágyat is előmozdítja és a testerőt tokozza. Kapható gyógyszerárakban.

— **Megjelent és kapható** Füssy József könyvkereskedésében: 100 dal szerkeszti Fráter Loránd, bolti ára 3 korona, 2 dal Fráter Lorántól, bolti ára 1 kor. 50 fill.

(?) **Vinczellérek tanácsadója.** Közlebről jelent meg az új Vinczellérek könyv második kiadása szemléltető rajzokkal. Irta: Vaday József községi isk. igazgató Nagyváradon. Árát kötve 90 fillér. Szóló birtokosoknak és munkásoknak nélkülözhetetlen tanácsadója. E könyvben az ojtvány és nem ojtvány szülő minden munkája te van írva és rajzokkal szemléltetve. Szakértők véleménye szerint „értelmesebb, rövidebb és gyakorlatiasabb módon még senki sem foglalta össze a szőlőművelés tudományát.” Kapható Füssy József könyv-, papír és díszműárkereskedésében

(.) **Nyavalyatörés.** Ki nyavalyatörés göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszerár által Majna, Frankfurt.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság

és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-utca 11. szám,

heti üzleti jelentése.

Mai zárlatárak Budapesten	Nagy- Kiosny- ban ben	
	K	K
Finomított szesz adózva	168	173
Finomított szesz adózatlan	69	74
Élesztőszesz adózatlan	—	—
Nyers szesz adózva	166	169
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	58	60
Nyers szesz adózatlan	67	70

Feltűnő olcsó könyvek

Szerelmi emlékirat	1 K.	— fill.
Don Juan, a szerelem fejedelme szerelmi kalandja	1	—
Pongyolák lovagja	1	—
Illemtan	1	—
Rinaldó Rinaldini	—	50
A világhíró angol	1	—
Legteljesebb szerelmi levelező	1	—
A Lámpás	1	—
A szerelem élettana	1	—
A szerelem titkai	1	—
A páros élet egészségtana	1	—
Boskó az ügyes ezermester	1	—
Erdélyi konyha kolozsvári szakácskönyv	2	—
Ácsi Móre, cigányadomák	—	50
Oh azok az anyosok	—	60
Zöld Marci, a puszták fia	—	50
Angyal Bandi betyár kalandjai	—	50
Sobri Jóska, a bakonyi rablóvezér	—	50
Szakácskönyv és mosókönyv	1	—
Az önszámolási művelet	1	—
Szerelmi levelező	1	—
Házi cukrászat	1	—
Női betegségek	1	—
Önsegély tanácsadó	1	—
Megoldott problema	1	—
Sárkányfogak	1	—
Bolygó Hollandi	—	50
Savanyu Józsi az utolsó haramia	—	50
Ámor és Hymen	—	50
A család réme	1	—
Ember és neme	1	—
Bosó az ezermester	—	50
Magyar pohárköszöntő	—	50
Kis köszöntő	—	50
Nagyváradai anekdoták	—	50
Magyar adomatár	—	50
János vitéz	—	50
Patkó Bandi	—	50
A Kítsa cigány adomái	—	50
Rózsa Sándor az alföld réme	—	50
Legújabb virágnyelv	—	20
Versek, képeslevelező-lapokra	—	20
Gyermek anekdoták	—	50

Fenti könyvek kaphatók Füssy J. könyvkereskedésében

K I A D Ó:

F Ü S S Y J Ó Z S E F.

Vasuti menetrend.

Bpestől ind.	9.15	12.20	5.45	10.10	7.25
Kolozsvárról	6.11	—	8.30	—	5.32
Tovisról	3.38	9.00	—	1.57	8.12
M - Vásárh.	5.26	—	—	12.25	6.16
Sz - kocsárd ind.	8.20	10.13	11.41	3.24	9.15
Marosújvárra ér.	8.32	10.25	11.53	3.36	9.27
Mújvárról ind.	7.18	9.28	10.58	2.18	6.55
Sz. kocsárdra ér.	7.30	9.40	11.10	2.30	7.07
Mvásárhelyre ér.	10.25	—	—	5.37	11.27
Tovisre	8.31	—	12.46	—	8.05
Kolozsvárra	—	12.23	—	5.21	10.50
Budapestre	—	9.35	6.10	7.20	7.50

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Árát övegenként 4.— korona.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

Sz. 4800—1907. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosujvári kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyenyedi ev. ref. Bethlen főiskola végrehajthatónak, Bád Nikie s társai végrehajtást szenvedettek elleni 260 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosujvári kir. járásbírósa területéhez tartozó Csongva község határában fekvő s a 167. sz. tjkvben felvett s Bád Nikie, Miklós és Ármeána Dömjén Mózesné nevén álló A + 1 rdsz. 447, 448 hrsz. belsősegre 440 kor. 13 f., a 2 rdsz. 449, 450. hrsz. belsősegre 440 Kor. 13 fill., a 3. rdsz. 598, 599. hrsz. szántóra 220 K 3 f., az 5 rdsz. 1188, 1184 hrsz. szántóra 66 K, a 6 rdsz. 1315, 1318 hrsz. erdőre 132 K, a 7 rdsz. 860, 861 hrsz. kaszálóra 198 K, a 8 rdsz. 1444, 1445 hrsz. kaszálóra 220 K 6 f. a 9 rdsz. 1841, 1842 hrsz. szőlőre 1 K 10 f. a 10 rdsz. alatti 2895/280.260-ad rész legelőiletményre 88 korona mint a Borbély János utóajánlattevő által ígért kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi január hó 30-ik napján d. e. 10 órakor Csongva községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen ha az utóajánlattevő által ígért összegnél magasabb ígéret nem tétetik, az utóajánlattevő által megvetetteknek fognak kijelentetni s az utóajánlattevő ajánlata rá nézve még akkor is kötelező, ha az árverésen meg nem jelenik, vagy ha az árverés megsemmisítettnek s újabb árverés rendeltetnék el.

Árverezni szándékozik a végrehajtható kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Marosujvár, 1907. évi november hó 28-án.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Sólyom,
kir. albiró.

Mielőtt személy vagy jelzáló **PENKÖLCSÖM** bárhova fordúlna kérjen **díjmentesen** tájékoztatást **Mellek I. Egyed** cégétől **Budapest,** IX. Lónyay-utca 7. **Telefon-Interurbán:** 46—31.

Köhögés**Ki**egészségét szereti, gyógyulást találhat.
5245 hiteles bizonyítvány tanusít
a három fenyővel ellátott**KAISER-FÉLE**
Mellezükorkák
gyógyhatásáról.Orvosilag kiprobált és ajánlott szer
köhögés, rekedtség, hűlés, nyálka-
ságnál, szamar-hurutnál.

Csomag: 20 és 40 fill. Doboz: 80 fillér.

Egyedül kapható:

László József gyógyszerésznél
Marosujvárt.

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Telefon szám: 36.

Papp Miklós

vas-, szerszám- és műszerkereskedése

TORDA, FŐTÉR.

A legnagyobb raktárt tart mindenféle vas anyagokban: **gazdasági szerszámok, szekertengelyek, hozzávaló vasak, láncok, épület és butorvasalások, kovácsolt- és sodronyszegék, zsindeleyszgekben stb.** 21—52

Ajánlja:

melegítő és főző kemenczeit, valamint a hozzá tartozó részek nagy választékát.

!! Pontos kiszolgálás !!

1 1—52

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

RUHAFESTŐ-, VEGETÉZETI RUHATISZTÍTÓ ÉS FENÉR RUHAMOSÓ
INTÉZET

TORDÁN, Jókai Mór-utca 39. sz.

Szemerjal-féle ház.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, u. m. tisztításra férfi-, női- és gyermek öltönyöket, báli ruhákat stb. — Festésre minden szinehagyott vagy meg nem felelő színű férfi-, női- és gyermek öltönyök bármily színre. — Gallérok, kézelek, ingek vasalását, mosását a legtisztább kivitelben eszközölöm, mivel ehhez való gépekkel rendelkezem.

Gyűjtőde Marosujvár részére **LÖVI FÜLÖP** tüzlete.

Tisztelettel

Kovács B.**Szőlőoltványok.**

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dúsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.**Csemegefajok:** fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 drb sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. osztály 2 éves	180 „
1000 „ II. osztály	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. osztály	16 „
1000 „ II. osztály	9 „
1000 „ gyökeres I. osztály	30 „
1000 „ II. osztály	18 „
1000 „ fásoltvány I. osztály	200 „
1000 „ II. osztály	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József

Gyöngyös, (Hevesm).

Legjutányosabb árak jegyzéke!

Fekete szalon öltözék	25 frttól 75 frtig
Zakó öltözék	18 frttól 45 frtig
Übereziher angol szabással	18 frttól 45 frtig
Szines szövet mellények, bármily öltözékhez alkalmazhatók	6 frttól 12 frtig
Szines pantallók	6 frttól 15 frtig
Lovagló britches nadrág	8 frttól 16 frtig
Kamásli	4 frttól 10 frtig
Urasági libériák	18 frttól 45 frtig
Téli kabát	25 frttól 90 frtig

Katonai egyenruhákat a legjutányosabb árakban készítik.

Különösen felhívom a figyelmet, hogy a legújabb divatszabás szerint — a kabátok vattázás nélkül készülnek.

Van szerencsém a t. városi és vidéki közönségnek b. tudomásul adni, hogy a mai kor legegyszerűbbtől legmagasabb igényeinek megfelelő

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERMETnyitottam. Szabad legyen megjegyezmem, hogy a fővárosban elsőrangú cégeknél és az ország legnagyobb városaiban, mint szabász 20 éven át működtem. Kiállításakon aranyérmekkel lettem kitüntetve. A ruhák saját műhelyemben készülnek, a legszigorúbb személyes felügyeletem mellett, fővárosi munkaerők által készítve. Elvem t. vevőimet a legpontosabban és jutányos árak mellett kiszolgálni s biztosítom már előre is, hogy nagybecsű megrendeléseit minden tekintetben a legsolidabb árakban teljesítem a legújabb divat szerint. **A szövetek kizárólag hazai, angol és francia gyártmányúak s a szabászat és kiállítás a legújabb divatnak megfelelő.** Készítek: diszmagyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, urasági libériákat és a legjobb lovagló bricsesz nadrágokat, katonai egyenruhákat, megyei és városi libériákat, vadász és sport öltönyöket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legolcsóbb árak és kedvezményes föltételek mellett. A t. közönség szives rendelését kéri tisztelettel**Csirke Mátyás**

angol férfiszabó Tordán.

Megrendeléseket fölvesz — hol a szövetek is megtekinthetők és kiválaszthatók — **CIRNER ISTVAN** kereskedő ur, a kivel állandó összeköttetést létesítettem. Levélbeni nagybecsű meghívásra mintákkal személyesen szolgállok.

Sok Pénzt!

megtakarít, aki ruháját a

Diadal ruhatartón

tartja, mert a ruha nem gyűrődik állandóan úgy áll, mintha vasalva volna. Egy fogásra többet lehet ráakasztani.

Kapható **Füßy J.** könyvkereskedésében
Minden városba elterjedve és ezélszerűség
elismerve.

FISCHER IZSÁK

fakereskedése

építkezési és tüzelő anyagok raktára.

Marosujváron, Báthory-utca 1. sz.

Ajánlja dúsan felszerelt faraktárát, valamint az ezzel egybekötött építkezési kellékeit u. m.:

Portland cement, fedő-cserép, oltott és oltatlan mész, köszén, méterfa stb. tüzelő anyagok legolcsóbb bevásárlási forrása.

Fűszer, vas, üveg, porcellán, cipő és ruha kereskedése a Hunyadi-utcában saját ház.

Ajánlom a n. é. közönségnek fűszer és vegyes áru üzletemet, hol mindenkor tisztán kezelt fűszer áruk kaphatók.

Ugyisint a legdivatosabb tartós, erős, minden tekintetben megfelelő női, férfi és gyermek cipők, chevro, box, stb. minőségben.

Férfi és gyermek ruhák, kalapok nagy választékban.

Porcellán és pléh-edények, konyha felszerelési cikkek stb. stb.

Az igen tisztelt asztalos-mester urak figyelmét van szerencsém felhívni, arra, hogy üvegezési munkákra, épületekre stb. üvegtáblákat a legolcsóbban csak nálam szerezhetik be, mivel az üvegyárral egy nagy kötést csináltam. Üvegezési munkákat elvállalok és legolcsóbban számítok.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételeket nyujtok.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Fischer Izsa,

kereskedő Marosujváron

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a „Központi vendéglőnek“ sarkon fekvő nagytermében egy a mai kornak megfelelően berendezett

liszt- és termény- raktárt nyitottam.

Raktáron tartok mindennemű termény és élelmi cikkeket.

A lisztek jó minőségéért — tekintettel arra, hogy a jó hírnévnek örvendő „Aranyos-Polyáni hengermalmi lisztek“ tartom, kezességet vállalok.

Végül kérem egy próbavásárlással meggyőződést szerezni.

Kiváló tisztelettel

GIDÁLY SIMONNÉ

ARANYOS-POLYÁNI
HENGERMŰMALMI LISZTEK
RAKTÁRA.

Van szerencsém a n. é. sport-kedvelő közönség figyelmét felhívni

órás és ékszerész üzletemre,

melyet varró gép, kerékpár és az ezekhez szükséges mindennemű alkatrészekkel elhatott raktárral kapcsolatosan megnagyobbítottam.

Varrógépekből raktáron tartok: eredeti Singer varrógépeket és ezekhez szükség mindenféle alkatrészeket u. m.: hajók, karika hajók, szijjak, tűk, stb. stb.

Kerékpárokból a legujabb modelleket és csakis elsőrendű gyártmányokat tartok. Ugyisint kerékpár alkatrészeket, u. m.: pedálok, kormánytengelyek, kormányok, külső és belső gummik, osengők, nyergek stb. melyeket bármely budapesti versenyképes kerékpár raktár árjegyzéke szerint számítok.

Varrógép és kerékpár javításokat, házi villanycsongók felszerelését, javítását gyorsan és pontosan eszközölöm.

Azonkívül nagy raktárt tartok tali-, inga-, ébresztő-, arany-, ezüst- és zsebórákból.

Kérem a n. é. közönség b. pártfogását és raktáromnak való szives megtekintését

Hitelképes egyéneknek kerékpár és varrógépek vételénél kedvező részletfizetési kedvezményt nyujtok.

R. VISKY BÉLÁNÉ órás, ékszerész és látszerész,
varrógép és kerékpár raktára.

Marosujvár. — Mikó-utca. — Saját ház.

Vadászok figyelmébe!!

Fegyverek, revolverek 30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legujabb árjegyzékemet

Halásznai, vadásznai, torna, vivó és egyéb sportcikkekből állandóan dúsraktár.

FÖLDESI L.

fegyver és sportcikkek üzlete.

Budapest VII. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

Legszebb, legdiszesebb

OLCSÓ
GYERMEK-
JÁTÉKOK

MEGLEPŐ
AJÁNDÉK-
TÁRGYAK.

Füßy J.

KÖNYV-, PAPIR-, DISZMŰÁRU-, GYERMEKJÁTÉK KERESKEDÉSÉBEN

MAROSUJVÁR.

Beszerezhetők: Gimnáziumi és Polgári **Elemi iskolai tanköny-
vek.** Szép gyermekjátékok, ajándéktárgyak,

IRÓ-, ÉS RAJZPAPIROK mindenféle minőségben és nagyságban. **LEVÉLPAPIROK** a leg-
szebb kivitelben. **IRÓNOK, TOLLAK, TINTATARTÓK, IRKÁK, IRÓSZEREK, EGÉSZ IRODA
FELSZERELÉSEK, ISKOLA TÁSKÁK, KÖTÁBLÁK, SZIVACSONK, RAJZ-SZEREK, FESTÉKEK,**
minden e szakba vágó cikkek. Regények, folyóiratok, divatlapok és napilapok
mindig kaphatók és előfizethetők minden utánfizetés nélkül. Szakácskönyvek, dalos-
könyvek. Kották: zongorára és hegedűre, hegedű-iskolák, Operák, Operettek, Co-
uplék és Dalujdonságok vagy bármely más zeneművek, regények, elbeszélések,
diszművek leggyorsabban engedélyes áron megrendelhetők. Képes Levelező-
lap ujdonságok a legszebb kivitelben állandóan mindig raktáron kaphatók.

Ifjusági Olvasmányok, képes-, Mesés- és

IMAKÖNYVEK.

DISZMŰÁRUK, AJÁNDÉKTÁRGYAK, u. m.: dohányzó készletek, hamutartók, gyufa-
tartók, tintatartók, parfüm-, kesztyű-, gallér- és manchett-tartó dobozok, íróalja-
tok, dohány-, pénzes- és toilett-tárczák, sétabotok, képes levelező-lap albumok egy
koronától feljebb. Fénykép albumok. Női munka és papirkosarak. Kotta-tartók. Kefe-
és ujságtartók. Diszes kosáraruk nagy választékban.

==== Gyermekjátékok, Társasjátékok ====

nagyválasztékban és olcsó áron.

Gramophonok és Phonographok részletfizetésre. Legújabb fel-
vételű Gramophon-lemezek. Hegedűk, Hegedűszerek, Harmonkák

KÖNYVNYOMDÁMBAN

NÉVJEGYEKET készítik a legcsinosabb és izlősebb kivitelben.

Meghívókat, eljegyzési kártyákat, névje-
gyeket, gyászlapokat, számlákat, borítékokat,
levélpapírokat, feliratokat, s mindenféle ügy-
védi-, községi-, lelkeszi-, gazdasági nyomtat-
ványokat, azonnal és jutányos áron készítik.

Vidéki megrendelések portómentesen eszközöltetnek.

